

Očkování proti pneumokokovým nákazám v dětském a dospělém věku

Milan Trojánek

Klinika infekčních nemocí

2. lékařská fakulta, Univerzita Karlova v Praze

Klinika infekčních, parazitárních a tropických nemocí

Nemocnice Na Bulovce, Praha

1 600 000

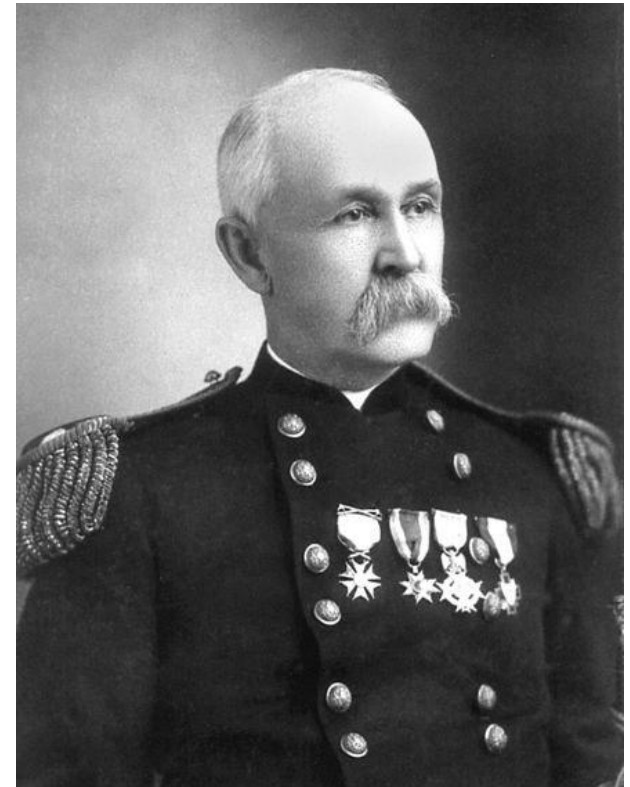

Historie

1886

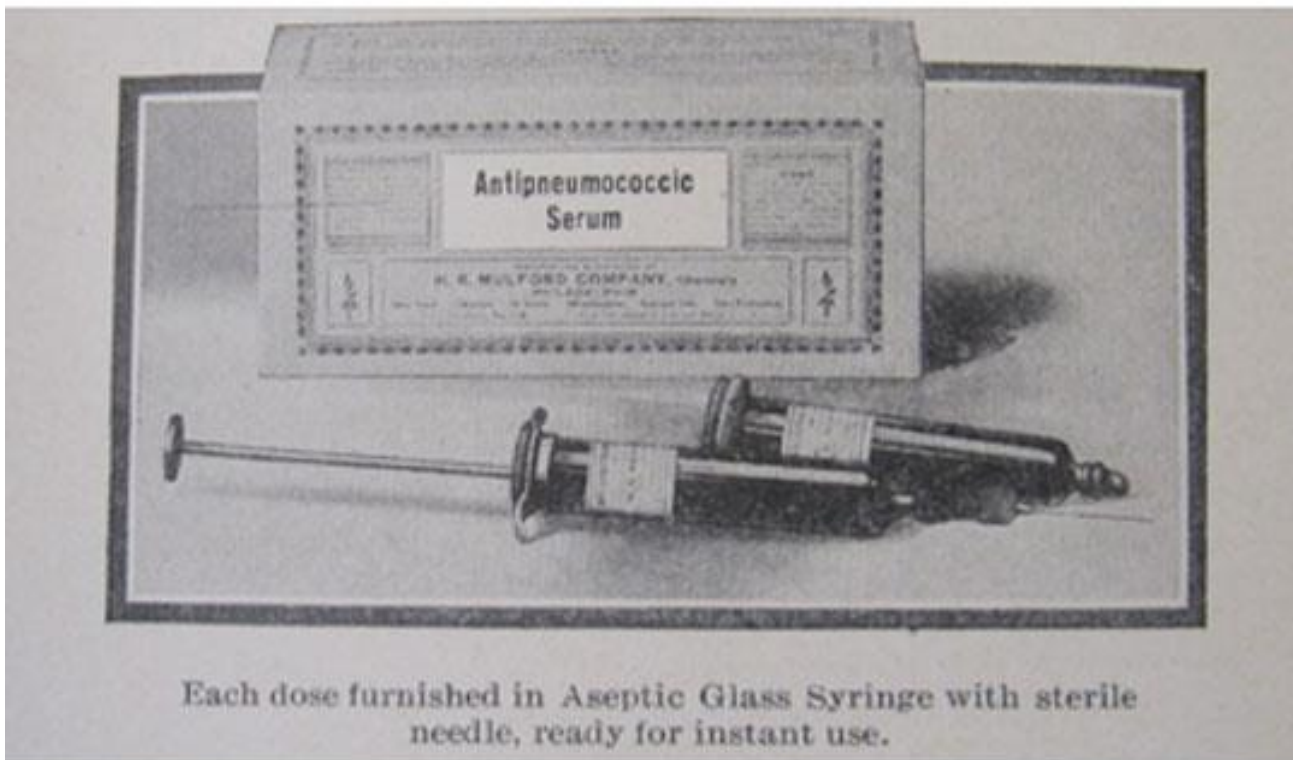
Louis Pasteur

George M. Sternberg

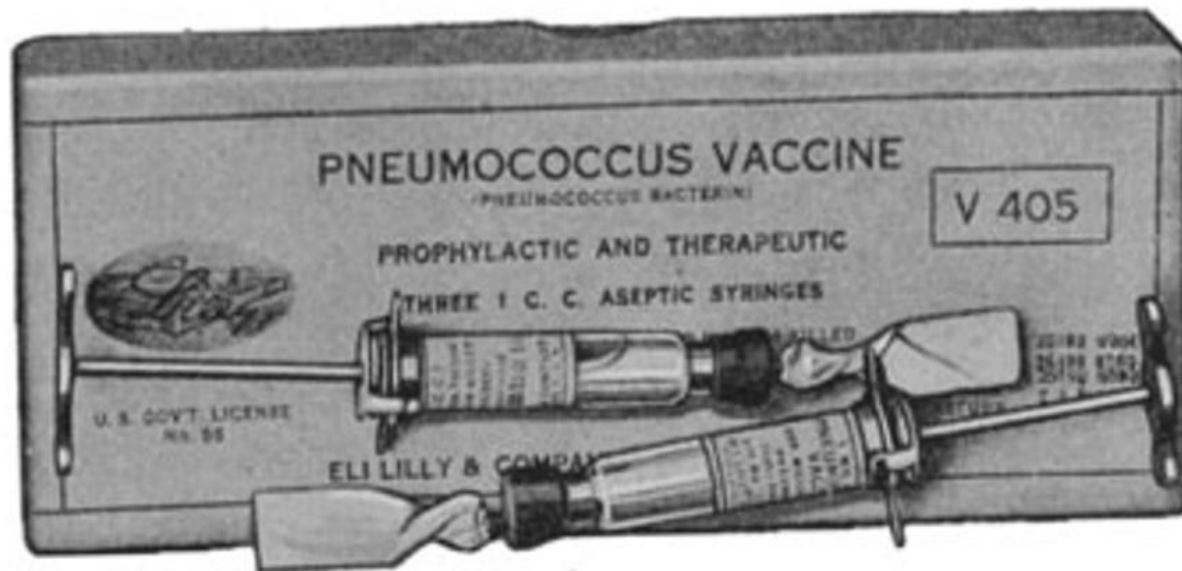
Historie

1895

Historie

1909

Historie

Sir Almroth Edward Wright (1861-1947)

Britský bakteriolog a imunolog

St. Mary's Hospital

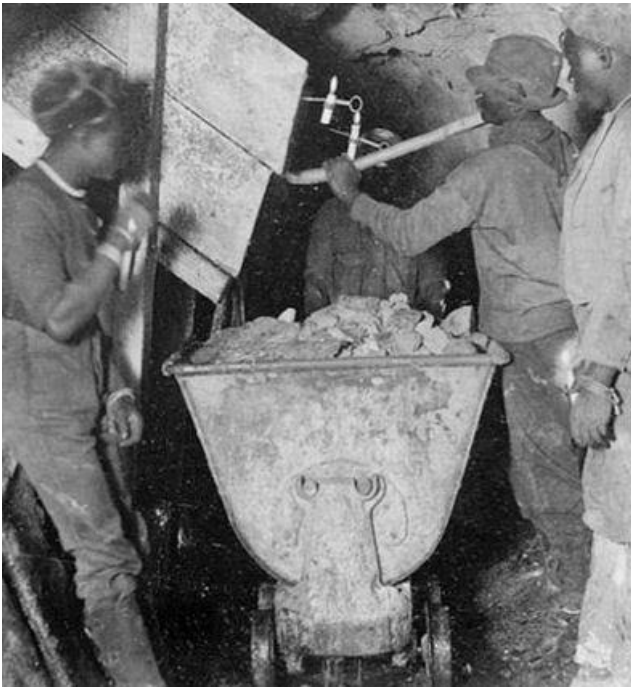
Výzkum vakcín proti břišnému tyfu a IPO

Opsonofagocytóza

Historie

10/1911 - 4/1912

Historie

Robert Austrian (1916-2007)

Americký infektolog

Výzkum pneumokokových onemocnění

1972 klinické studie s PPV12 v JAR

Historie

1983

23valentní polysacharidová vakcína

Historie

2000 (2001) 7valentní konjugovaná vakcína

Historie

2009

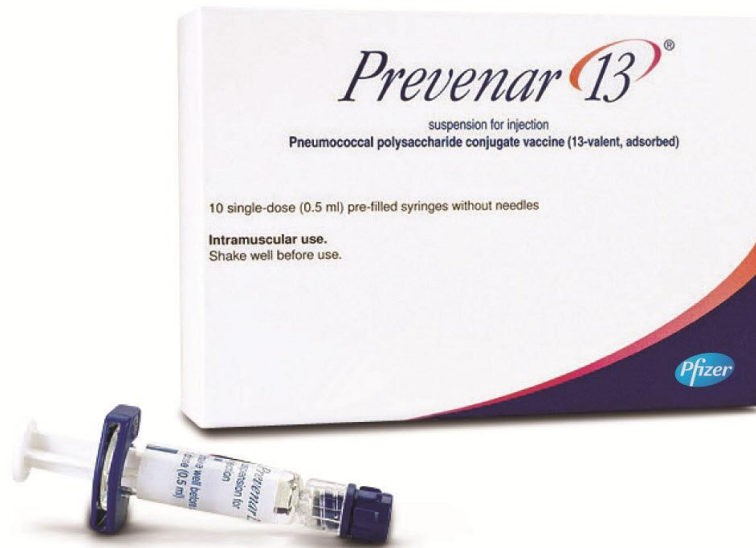
10valentní konjugovaná vakcína

Historie

2010

13valentní konjugovaná vakcína

Očkování konjugovanými vakcínami v dětském věku v ČR

2005

Registrována **první konjugovaná vakcína (PCV7)** v ČR

2007

Hrazené **očkování rizikových skupin**

2010

Plošné hrazené nepovinné očkování (48/1997 Sb.)

Schéma 3+1 (3 dávky do 7M)

Pneumokokové konjugované vakcíny

Synflorix		Prevenar 13	
1	1 µg ¹	1	2,2 µg ¹
4	3 µg ¹	4	2,2 µg ¹
5	1 µg ¹	5	2,2 µg ¹
6B	1 µg ¹	6B	4,4 µg ¹
7F	1 µg ¹	7F	2,2 µg ¹
9V	1 µg ¹	9V	2,2 µg ¹
14	1 µg ¹	14	2,2 µg ¹
18C	3 µg ²	18C	2,2 µg ¹
19F	3 µg ³	19F	2,2 µg ¹
23F	1 µg ¹	23F	2,2 µg ¹
		3	2,2 µg ¹
		6A	2,2 µg ¹
		19A	2,2 µg ¹
		¹ CRM 197	
¹ protein D <i>H. influenzae</i>			
² tetanický toxoid			
³ difterický toxoid			

10valentní konjugovaná vakcína

Indikace:

Aktivní imunizace proti **IPO, pneumonii a akutní otitis media**

Věková indikace: 6 týdnů až 5 let

10 sérotypů (zkříženě reaktivní sérotyp 19A)

Odlišné proteinové nosiče v porovnání s PCV7/13

Protein D *H. influenzae*

Tetanický a difterický toxoid

10valentní konjugovaná vakcína

Registrována na základě **srovnání imunitní odpovědi s PCV7**

Randomizovaná klinická studie (RCT) **POET**

Recentně publikovány RCT:

FinIP (Finnish Invasive Pneumococcal Disease)

COMPAS (Clinical Otitis Media and Pneumonia Study)

Studie z **postmarketingového sledování** (Brazílie, Finsko)

FinIP (Finnish Invasive Pneumococcal Disease)

Dvojitě zaslepená
randomizovaná kontrolovaná klinická studie účinnosti

FinIP

Finsko, 47 000 dětí

Schéma 3+1, 2+1, záchytná (catch-up) vakcinace

Doba sledování: průměrně 25 a 28 měsíců

FinIP (Finnish Invasive Pneumococcal Disease)

	Počet případů		Účinnost vakcíny	
	Synflorix	Kontrolní skupina	Bodový odhad účinnosti vakcíny	95% CI
Vakcinační sérotypy IPO: 3+1 schéma	0	12	100 %	83, 100
Vakcinační sérotypy IPO: 2+1 schéma	1*	12	92 %	58, 100
Všechna IPO: 3+1 & 2+1 dohromady	2	14	93 %	75, 99
Všechna IPO: catch up děti 7-18 měsíců	0	7	100 %	86, 100

COMPAS (Clinical Otitis Media and Pneumonia Study)

Dvojitě zaslepená
randomizovaná kontrolovaná klinická studie účinnosti

COMPAS

Latinská Amerika, 24 000 dětí

Schéma 3+1

Doba sledování: průměrně 23 měsíců (0-34 M)

COMPAS (Clinical Otitis Media and Pneumonia Study)

	Počet případů		Účinnost vakcíny	
	Synflorix	Kontrolní skupina	Bodový odhad účinnosti vakcíny	95% CI
Vakcinační sérotypy IPO	0	18	100 %	77, 100
Všechna IPO	7	21	67 %	22, 85

COMPAS (Clinical Otitis Media and Pneumonia Study)

Kohorta	Definice kohorty	Synflorix (n=11875)		Kontrolní skupina (n=11863)		Rozdíl v počtu případů	Účinnost vakcíny
		n	%	n	%		
B-CAP	Pravděpodobně bakteriální CAP Crx-CAP + NCrx-CAP & CRP ≥ 40 µg/ml	223	1,9%	289	2,4%	66	23%
C-CAP	Alveolární konsolidace na RTG hrudníku dle WHO	341	2,9%	414	3,5%	73	18%
CrxC-CAP	Potvrzená CAP jakoukoliv abnormalitou na RTG hrudníku	854	7,2%	947	8%	93	17%
S-CAP	Všechny suspektní klinické CAP	2455	20,7%	2616	22,1%	161	7%

Studie z postmarketingového sledování

Domingues CM et al., Lancet, 2014

Brazílie

Studie případů a kontrol

Schéma: 3+1 (M 2, 4, 6 a 12), catch-up do 2 let

316 případů a **1219** kontrol

Studie z postmarketingového sledování

Adjustovaná účinnost:

IPO vyvolané vakcinálním sérotypem:

83,8% (95% CI 65,9; 92,3)

Bakteriemická pneumonie, bakteriémie:

81,3 % (95% CI 46,9; 93,4)

Meningitida:

87,7 % (95% CI 61,4; 96,1)

IPO vyvolané sérotypem 19A

82,2 % (10,7; 96,4)

Studie z postmarketingového sledování

Jokinen J et al., PLOS One, 2015

Finsko

Populační observační studie

Srovnání incidence před a po zavedení do NIP

Schéma: 2+1 (M 3, 5 a 12), bez catch-up vakcinace

Studie z postmarketingového sledování

IPO	Před NIP	Po NIP	Relativní snížení incidence
Jakékoliv kultivačně potvrzené	62,9	12,9	80 % (72; 85)
Jakýkoliv vakcinační sérotyp	49,1	4,2	92 % (86; 95)
Sérotyp 19A	5,5	2,1	62 % (20; 85)

13valentní konjugovaná vakcína

Indikace:

Aktivní imunizace proti **IPO, pneumonii a akutní otitis media**

Věková indikace: 6 týdnů až 17 let

Aktivní imunizace proti **IPO a pneumonii**

Věková indikace: 18 let a více

Jednotný proteinový nosič CRM 197 (difterický toxoid)

13valentní konjugovaná vakcína

Randomizované klinické studie provedeny s PCV7

Recentně publikovány rozsáhlé **observační epidemiologické studie:**

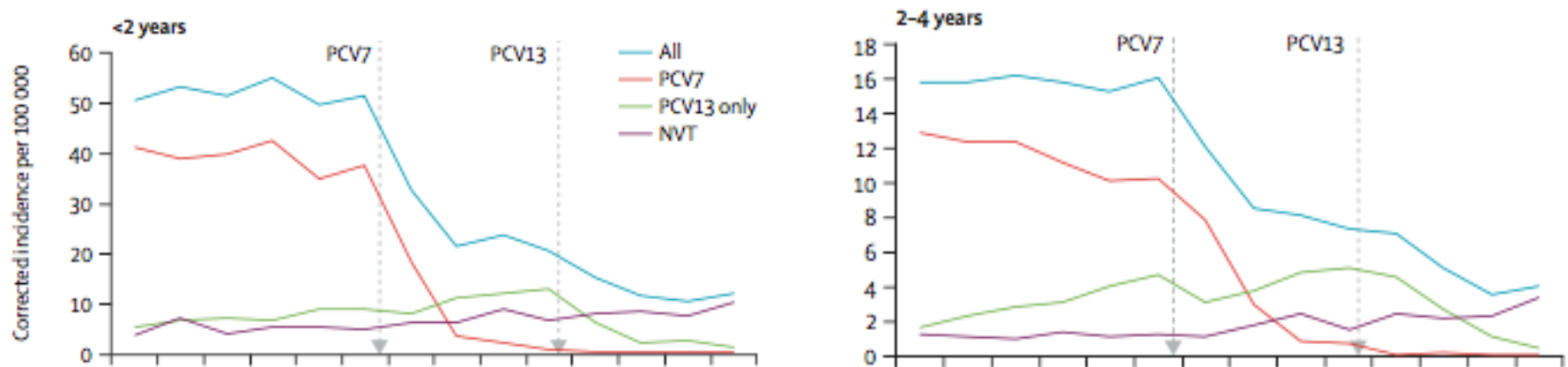
A) **Incidence IPO ve Velké Británii** (Waight PA et al. 2015)

B) **Incidence OMA po zavedení PCV7/13 v Izraeli** (Ben-Shimol S. et al. 2014)

C) **Incidence CAP po zavedení PCV7/13 v Izraeli** (Greenberg D et al. 2015)

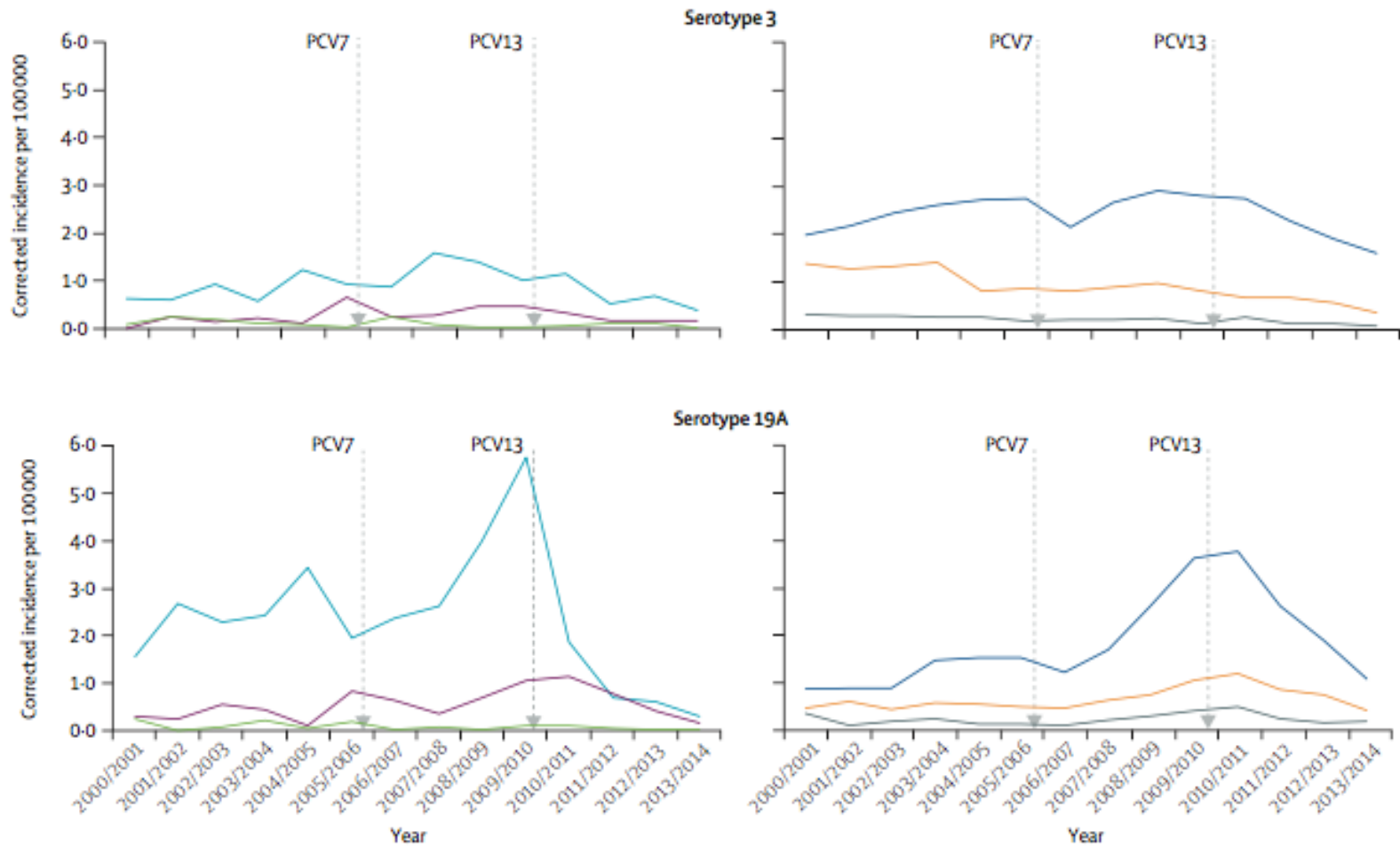
Randomizovaná kontrolovaná klinická studie CAPiTA

Incidence IPO po zavedení PCV7/13

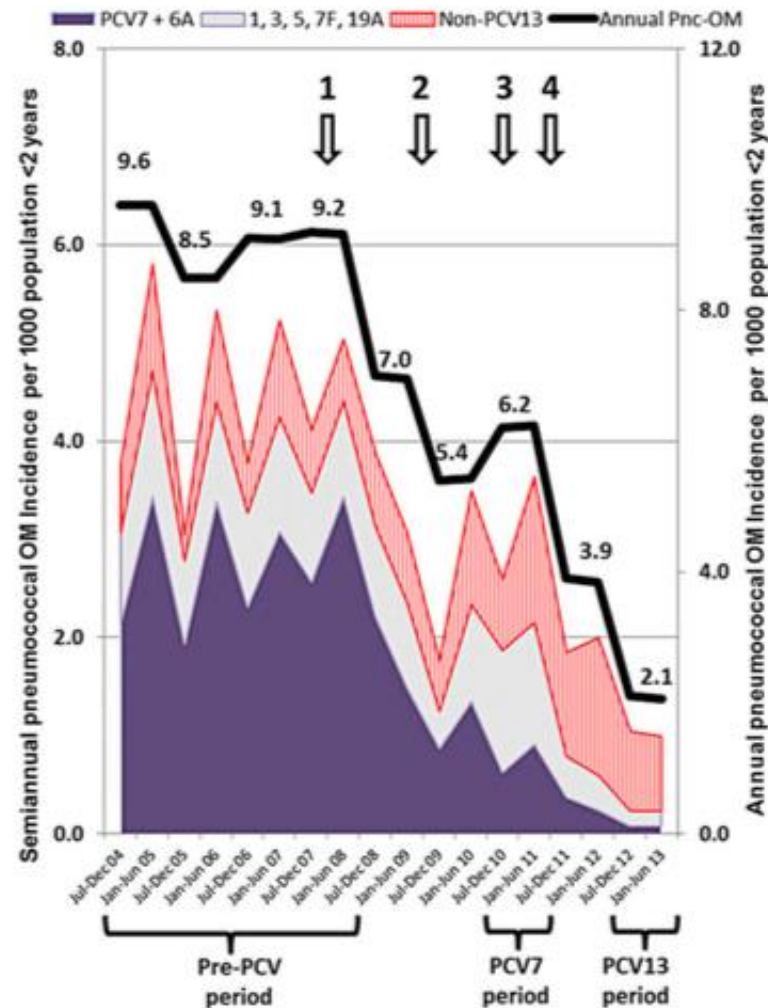

	2008-10 corrected* (raw) cases	2008-10 incidence per 100 000	2013/14 corrected* (raw) cases	2013/14 incidence per 100 000	IRR 2013/14 relative to 2008-10 (95% CI†)
Age <2 years					
All	304 (297)	22.22	165 (172)	12.03	0.54 (0.42-0.69)
PCV7	22 (20)	1.58	5 (5)	0.38	0.24 (0.06-0.93)
PCV13 only	174 (158)	12.67	20 (19)	1.43	0.11 (0.06-0.22)
Non-vaccine type	109 (99)	7.97	140 (136)	10.23	1.28 (0.94-1.77)
Age 2-4 years					
All	157 (149)	7.77	82 (88)	4.08	0.52 (0.37-0.74)
PCV7	16 (14)	0.78	3 (3)	0.15	0.20 (0.04-1.12)
PCV13 only	100 (90)	4.98	9 (9)	0.46	0.09 (0.04-0.25)
Non-vaccine type	41 (36)	2.02	70 (67)	3.46	1.71 (1.07-2.81)

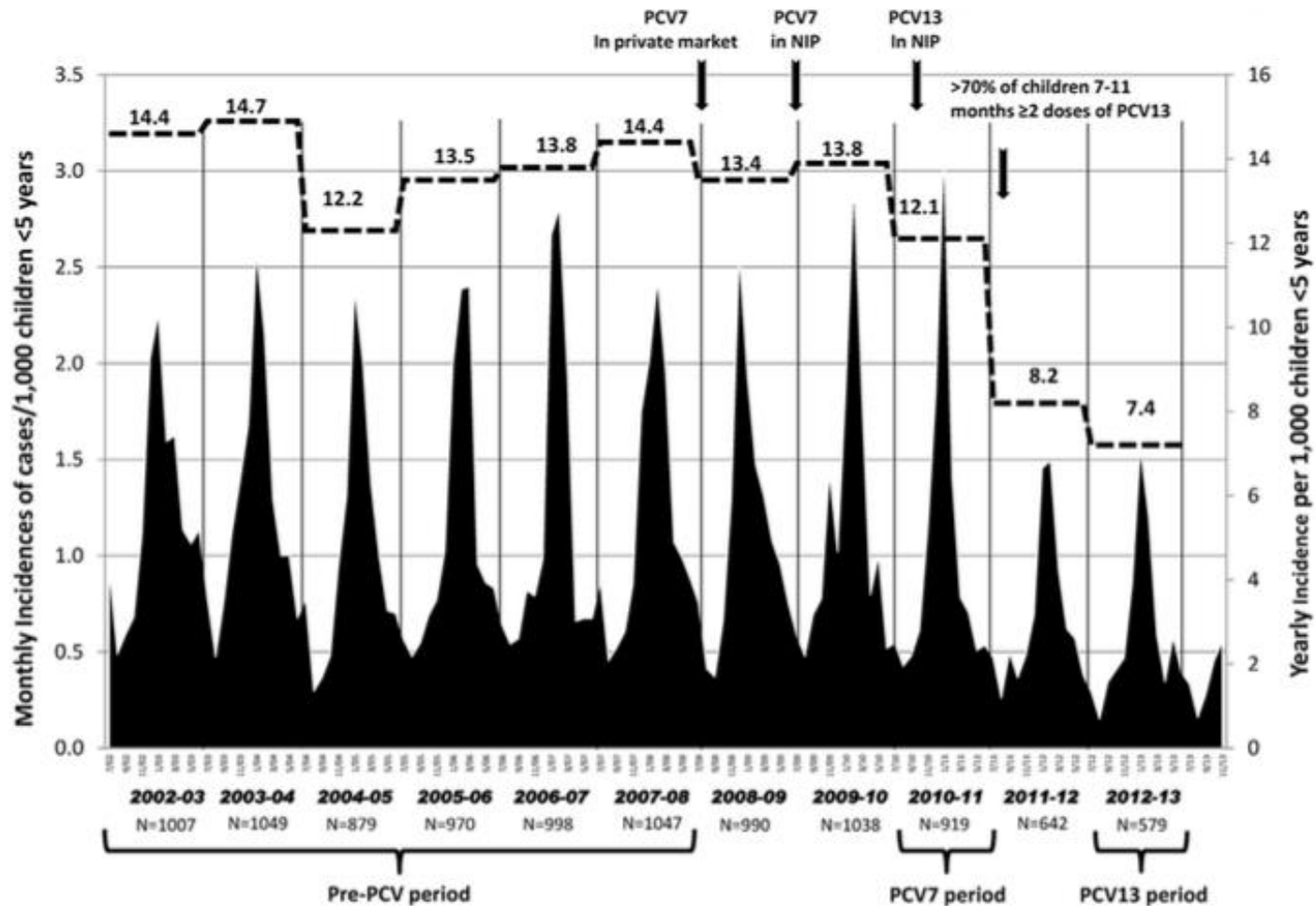
Incidence IPO po zavedení PCV7/13

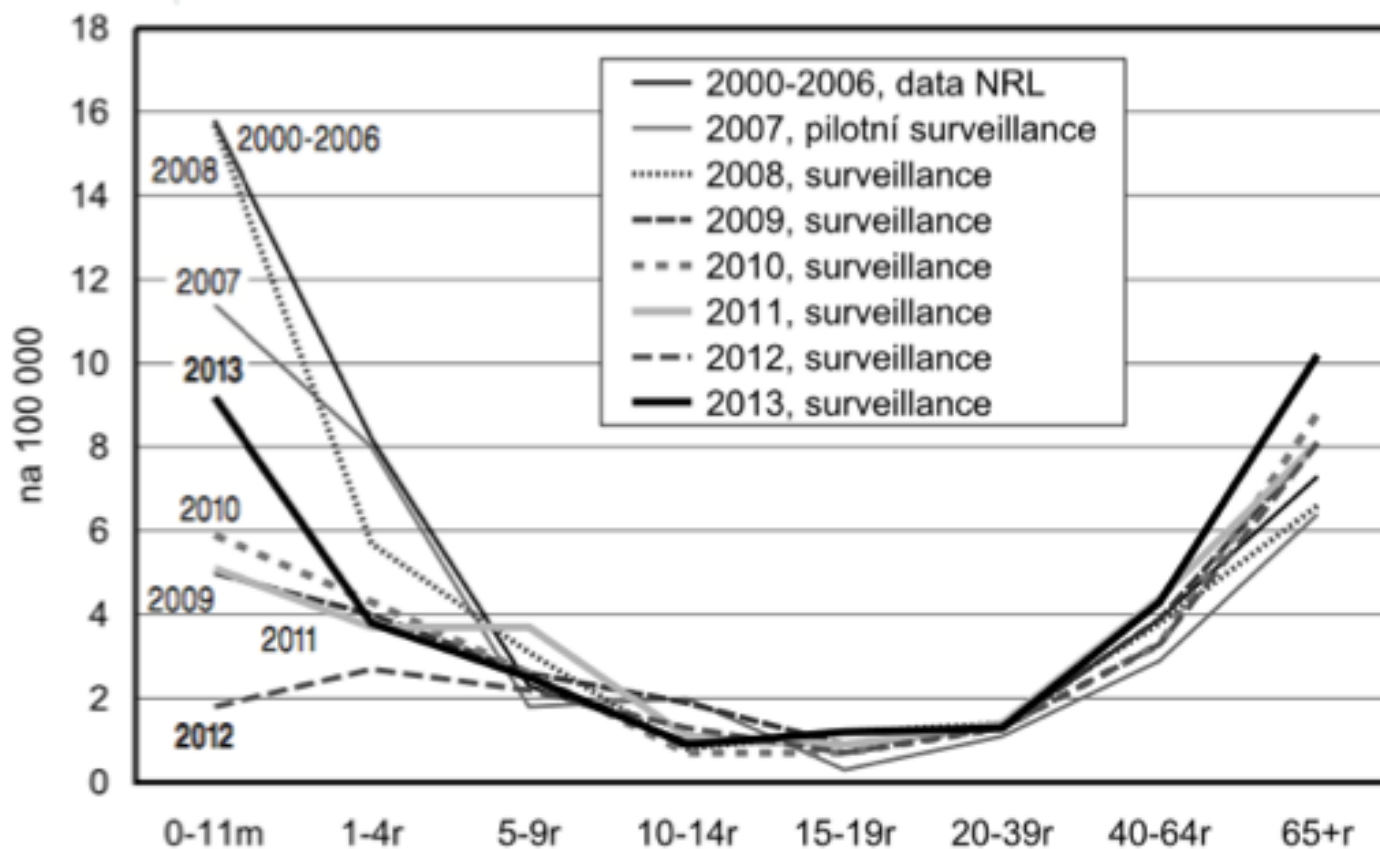
Incidence OMA po zavedení PCV7/13

Incidence CAP po zavedení PCV7/13

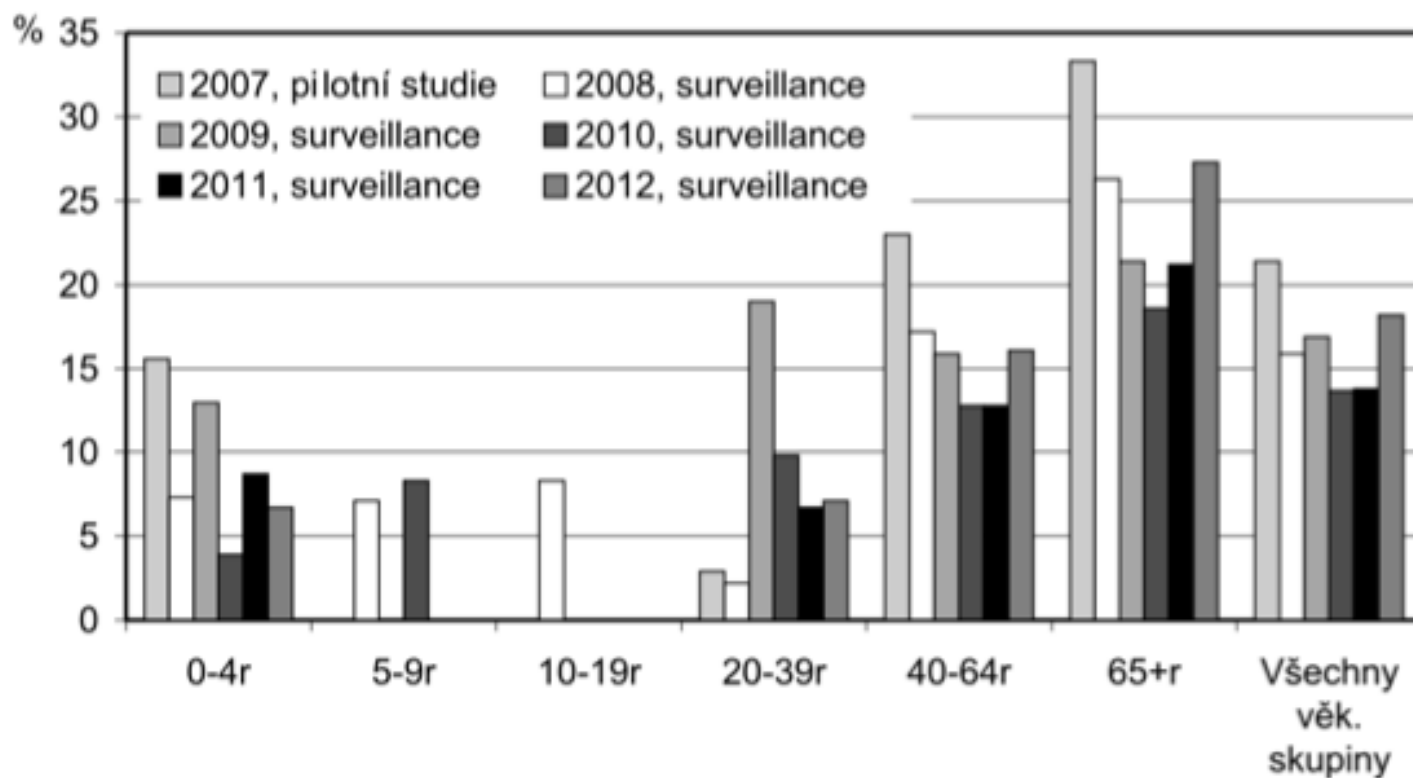
Očkování dospělých pacientů

Očkování dospělých pacientů

Invazivní pneumokoková onemocnění (smrtnost)

CAPiTA

Bonten MJM et al., NEJM, 2015

Nizozemsko

Rozsáhlá randomizovaná kontrolovaná studie

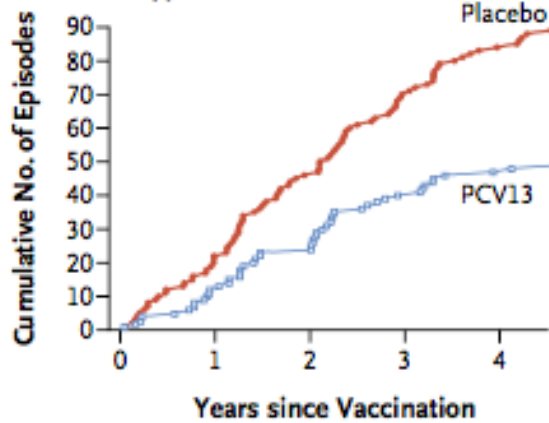
Osoby starší 65 let

42 240 očkovaných PCV13 a 42 256 kontrol

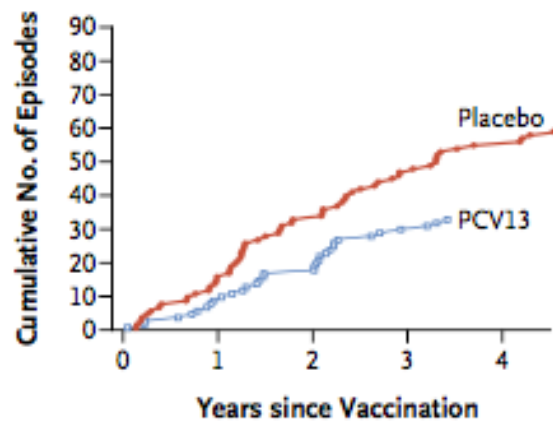
Doba sledování: 3,97 let

CAPiTA

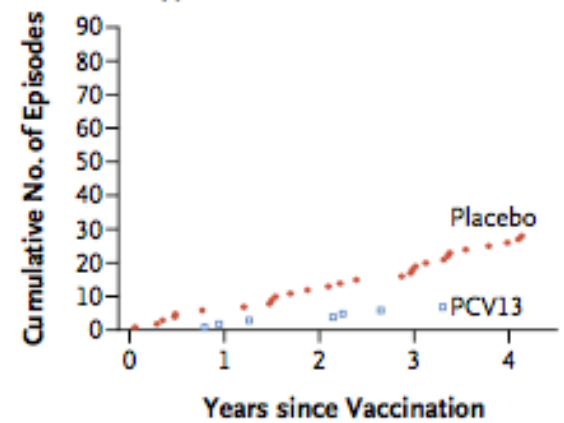
A Vaccine-Type CAP

B NB and NI CAP

C Vaccine-Type IPD

CAPiTA

Infekce vakcinálním kmenem	PCV13	Placebo	Účinnost
CAP	49	90	45,6 % (21,8; 62,5)
IPO	7	28	75 % (41,4; 90,8)

Doporučení ČVS pro vakcinaci v dospělosti

Doporučené postupy očkování dospělých podle věku

Indikace k aplikaci PPV23 nebo PCV13 u osob bez zřejmého rizika podle věku

18 - 50 let	50 - 60 let	60 - 65 let	>65 let
--	PPV23	PPV23 nebo PCV13	PCV13 + PPV23

Intervaly:

PPV23 od aplikace PCV13: **min. 8 týdnů, optimálně 6 - 12M**

PCV13 od aplikace PPV23: **min. 12M**

Doporučení ČVS pro vakcinaci v dospělosti

Chronické onemocnění nebo indikace	Preferovaná vakcína	
	≤60 let	>60 let
Chronická srdeční onemocnění (včetně městnavého selhávání a kardiomyopatie)	PPV23	PCV13
Chronické plicní onemocnění (včetně emfyzému a astmatu)	PPV23	PCV13
Diabetes mellitus	PPV23	PCV13
Únik mozkomíšního moku	PPV23	PCV13 + PPV23
Kochleární implantát	PPV23	PCV13 + PPV23
Chronická onemocnění jater	PPV23	PCV13

Doporučení ČVS pro vakcinaci v dospělosti

Srpkovitá anémie nebo jiné hemoglobinopatie	PCV13 + PPV23
Vrozená či získaná asplenie, hyposplenie nebo splenektomie	PCV13 + PPV23
Vrozený nebo získaný imunodeficit	PCV13 + PPV23
HIV infekce	PCV13 + PPV23
Chronické selhání ledvin	PCV13 + PPV23
Nefrotický syndrom	PCV13 + PPV23
Leukemie	PCV13 + PPV23

Doporučení ČVS pro vakcinaci v dospělosti

Lymfomy (Hodgkinova nemoc)	PCV13 + PPV23
Generalizované nádorové onemocnění (individuálně dle diagnózy a doporučení ošetřujícího onkologa)	PCV13 + PPV23
Imunosupresivní léčba, včetně dlouhodobé aplikace kortikosteroidu (minimální ekvivalent 0,5 mg Prednisonu na kg a den)	PCV13 + PPV23
Orgánové transplantace	PCV13 + PPV23
Transplantace kmenových buněk	PCV13 + PCV13+ PPV23
Mnohočetný myelom	PCV13 + PPV23

Hrazené očkování (PPV23)

Vyhláška 537/2006 Sb.

Pacienti v LDN

Senioři v DD

Chronicky nemocné osoby umístěné v **domovech pro zdravotně postižené či se zvláštním režimem**

Závěr

Pneumokoková onemocnění představují časté a závažné infekce v dětském i dospělém věku

Účinné vakcíny s dobrým bezpečnostním profilem

Děkuji za pozornost
